

KÜLÖNFÉLÉK.

Hódmezővásárhelyi unitárius fiók - egyházközségünk történetéhez két adatot kell feljegyeznünk, melyek szomoruan mutatják, hogy mily távol állunk még ama Krisztusi szeretettől és türelemtől, melyeket közel kétezer év óta hirdet a kereszténység, de megvalósítani talán újabb kétezer év után sem fog. Egyik az, hogy az iskolaszék a felsőleányiskola tantermének unitárius isteni tiszteleték tarthatására leendő átengedését a jövőre nézve megtagadta. Kétséget nem szenved, hogy az isk. széknek ehez teljes joga volt s más körülmények között határozathozatala fel se tűnnek, de azok után, mik e határozathozatalt megelőzték, a törvényhatóság közgyűlésében e kérés tárgyalása felett lefolyt vita után, a melyet előbbi füzetünkben mi is megismertettünk, bár mily udvarias módon igyekszik is az isk. szék a megtagadást indokolni, t. i. hogy az unitáriusok már megszaporodván, a terembe nem férnek be s a terem berendezése nem is alkalmas isteni tisztelet tartására, bizony nem egyéb az, mint az unitarizmus ellen nyilatkozó ellenszenv és türelmetlenség.

A másik adat ez. Nagy Bálint, a hmvásárhelyi községi felsőbb leányiskola igazgatója, ki korábban szolnoki lelkész volt, községi tanítói állásában is megtartotta papi jellegét, sőt az ottani ref. egyházközségben épen segéd lelkész is volt. Mint ilyen papi minősültségű egyén szives volt 1879 óta a mi unitárius hitfeleinket is lelki gondozásban részesíteni: prédikált, urvacso-rát osztott, keresztelt, szóval a szükség szerint minden lelkészi teendőket végzett kicsiny fiók egyházközségünkben. Erre ugy saját egyházi hatóságai részéről a beleegyezést, sőt a forma szerinti engedélyt, mint a mi egyházi hatóságaink részéről a fölkérést és megbizást birta. A jelen évben nagyobb mérvet öltött áttérési esetek azonban, arra indították lelkész-főnökét, hogy Nagy Bálintnak megtiltsa az unitáriusoknak teendő mindennemű lelkészi szolgálat teljesítését, különben kénytelennek érezné magát őt segéd lelkészi állomásától elmozdittatni. Nagy Bálint erre kijelentette, hogy ő az evangéliumból azt látja, hogy Krisztus az ő tanítványait minden népek tanítására rendelte, következőleg, mint pap, elhivatása megszégése nélkül nem vonhatja meg szolgálatát azoktól, kik azt igénybe akarják venni s arra szükségük van. Ha ez ellenkezik az ő segéd lelkészi elhivatásával, akkor tekintse nyilatkozatát főnöke ez állomásáról való lemondásnak s azt végelintezés végett terjessze a presbyterium elébe. Ez a lemondást a lelkészi hivatal egyszerű bejelentése után tudomásul vette. Nagy Bálint tehát tényleg megszűnt a hmvásárhelyi ref. egyházközség segéd lelkésze lenni. Ennek ellenére rövid idő múlva mint segédlelkész a lelkészi jelleggel összeférhetetlen működése miatt fegyelmi kereset alá vettetett s a békébánáti ref. egyházmegyei bíróság által reformált lelkészi jellegétől való megfosztásra ítéltetett. Ez a szá-

raz tényállás, melyet ez uttal semminemű észrevétellel nem kísérünk, hanem bevárjuk az egyházkerületi felsőbb bíróság ítéletét, hová a vádlott az egyházmegyei bíróság ítéletét felebbezte s annak megsemmisítését kérte. Most csak annyit jegyzünk meg, hogy maga az egyházmegyei bíróság ítéletének indokolásában kifejezi azt, hogy Nagy Bálint az unitárius mozgalomnak előidézésével nem vádoltatik; következőleg abban egyáltalában nem részes. Érdekkel várjuk a felsőbb bíróság ítéletét, mert az minden tekintetben jellemző s vallásközileg is nagy horderejű lesz. A mint örömmel értesültünk különben Nagy Bálint ur a közelebbi husvét alkalmával sem tagadta meg hiveinktől lelkészi szolgálatát s mind első, mind másodnapján őket az ünnepekhez méltó lelki vigaszban és az urvacsorában is részesítette.

Az ev. ref. tanárok értekezlete. Az erdélyi ev. ref. tanárok értekezletüket, melynek főadata a testvériskolák szellemi, erkölcsi és anyagi állapotának megismerése, ezuttal Kolozsvárt tartották meg a ref. Collegium nagy termében ápril 17- 18- s 19. napjain.

Az értekező, melyen a 6 erdélyrészi ev. ref. iskola képviselőin kívül, számos érdeklődő jelent meg, ápril 17-én d. e. $\frac{1}{2}$ 10-kor Hegedüs István kolozsvári igazgató tanár nyitotta meg általános tetszést nyert beszéddel. Dr. Török István kolozsvári tanár „A kolozsvári ev. ref. Collegium története a XVIII. században“ czimű felolvasást tartott, melyben hű képét rajzolta az intézet akkori helyzetének a tanügyi berendezéssel és vagyoni állással együtt. Azután Geréb Márton tanvezető tanár olvasta fel jelentését a kolozsvári ev. ref. Collegium jelen állapotáról.

Ápril 18-diki második ülésén a kiküldött bizottságok jelentéstételei után Váró Ferencz nagy-enyedi tanár értekezett „Az 1883. évi XXX. törvényezikkből folyó teendőkről.“ E beható tanulmány élénk vitára adott alkalmat, melynek vége a lett, hogy kiadatott egy szűkebb körű bizottságnak részletes tárgyalásra s vélemény adásra. Ezután Bedőházy János marosvásárhelyi tanár tartott felolvasást „az internatusról“ tanulságos eszmecsere kíséretében, felolvasó indítványt is tett, hogy az értekezőket azokat megvitattva terjessze az egyh. kerületi közgyűlés elé. De miután a Convent már megállította az erkölcsi és fegyelmi szabályokat, a gyűlés azt határozta, hogy majd e szabályok leküldésekor lesz helye a jelen tárgy feletti részletes vitának.

Ápril 19-én d. e. Szilágyi Gyula nagy-enyedi tanár tartott igen érdekes és szakszerű felolvasást a „Latin nyelvi írásbeli dolgozatokról“. Felolvasó nagy súlyt fektet az írásbeli dolgozatokra, de miután a méltán elvárható gyakorlati eredmény csak úgy érhető el, ha a tanárok magok is ellenőriztetnek, kimondatni kívánja, hogy minden tanodánál az év harmad végén a tanvezető tanár köteleztessék az összes írásbeli dolgozatokat beszédni s azokról kimerítő jelentést tenni.

Ez indítványt a gyűlés el is fogadta. Az értekezésben felvett elvek általános helyeslésre találtak, a hozzá szólok által. A második felolvasó Dózsa Dénes szászvárosi tanár volt „a magán tanítói rendszerről“. Az általa előidézett vita oda ment ki, hogy a benne foglalt reformjavaslat tárgyalása későbbre halasztatott. Egyesek most is hozzá szóltak, de csak futólagos megjegyzésekkel.

E rendkívül érdekes összejövételre csak azt jegyezzük meg, hogy a programjokba igen sok tárgyat öleltek fel, s így nem volt elég idő azoknak beható megvitására.

Szabad idejüket az értekezők tagjai a helybeli tanintézetek megtekintésére fordították. Különösen a ref. Collegium gyűjteményét és helyiségek állapotát vették szoros vizsgálat alá.

Április 17-én a kolozsvári ev. ref. főtanoda előljárósága az Újvilágban diszebédet adott a vendégek tiszteletére, melyen más egyházi és világi hivatalok egy részének fejei is részt vettek.

Bulyovszky Lilla adományai. Özvegy gyulafalvai Bulyovszky Gyuláné született szilágysomlyói Szilágyi Lilla urnő azon jelentékeny több ezeret meghaladó adományain kívül, melyeket Budapesten adott, az erdélyi részekben is szépen adakozott. Nevezetesen: A kolozsvári Mária Valeria leány árvaháznak 6000 frtos alapítványt tett s ebből 1000 frtot le is fizetett. Folyó évi mart. 6-án Budapesten kelt alapító levele szavai szerint, minden 1000 frt alapul szolgál egy árvaleány nevelésére. Három árva a polgárok, három a színészek árváiból és vallási tekintetben két kath. két protestáns és két unitárius árva veendő fel. A kolozsvári unitárius collegiumnak küldött 400 frtot oly czéllal, hogy annak kamatját 40 frtot minden második esztendőben ösztöndíjul kapja egy szegény unitárius tanuló, a ki egy szavallásra való költeményt ir. (E célra már 1875-ben is adott 100 frtot.) A catholicus lyceumnak, a reform. Collegiumnak száz-száz forintot küldött.

A kolozsvári iparos körnek 200 frt.

A marosvásárhelyi árvaháznak 100 frt.

A kézdivásárhelyi szinpártoló egyesületnek 100 frt.

Szamosujvár elhagyatott szegényeinek 100 frt.

A szilágy-somlyói szinpártoló egyesületnek 100 frt.

A tordai, nagyenyedi és brassói árvaházaknak egyenként ötven, összesen 150 forint.

A zilahi iparos körnek 50 frt.

Összesen 7400 frtot, miből 2400 frtot Nagy Lajos tanár egykori szerkesztő, most munkatársunk utján kifizetett.

Olvasóinknak méltán feltűnhetik, hogy ez adományokból kiváló rész az unitáriusokat illeti. Magyarázatul szolgáljanak az alábbi adatok:

1854-ben mártius havában Kolozsvár közönsége ritka műélvezetekben részesült. A pesti nemzeti színház egyik kiváló művésznője, Kolozsvár szü-
lötté vendégszerepelt. Eltávozásával Bulyovszkynéhez a Hetilap 23-ik szá-
mában egy költemény jelent meg akkorban unitárius tanuló Nagy Lajostól
a következő kezdettel :

Láttam játékokat művészet leánya!
S lettél eszmémnek lángadó szikrája.
Hallgattam az édes
Szép nemzeti hangot,
Bűvös ajakidról
Mily kedvesen hangzott.
E percztől nem tudlak elfeledni téged :
Kötözgetem lelkem virágait néked.

A kis költemény az éles látású művésznő figyelmét nem futotta el. Ő
sem feledte el az ifjúságot, melynek kebeléből e dal kiröppent, s midőn a
következő év tavaszán 1855-ben ismételten Kolozsvárra jött vendégszere-
repelni, az unitárius Collegium ifjúságát csakhamar látogatásával tisztelte
meg. Az ifjúság a művésznőt olvasó-termében, azon teremben fogadta, mely-
ben 1847 évi május 18-án a híres Lendvai Mártonnét is fogadta. Olvasóink
közül még bizonytalán többen vannak, kik tanúi voltak vagy éppen részt
vettek az ünnepélyes fogadásban, mely az ifjúságot határtalan örömmel-
tel, a jeles művésznőt pedig mint az eredmények is megmutatták hálás
indulattal töltötte el. E látogatás emlékére az ifjúságot arcképével ajándé-
kozta meg — s ez hiven és becsben őrzi ajándékát.

Sőt az unitárius ifjúság 1875-ben is, mikor Bulyovszkyné 15 évi kül-
földi, idegen nyelven folytatott művészi pályafutása után, a kolozsvári szin-
padon talán utóljára lépett fel, minden lehető elkövetett arra, hogy fogadta-
tása Kolozsvárt ezuttal is oly fényesen sikerüljön. Tőle került ki üdvözlő köz-
lemény, melynek két utóbbi versszakát a hangulat jellemzésére felvesszük :

És a haza, édes anyád
Örömmel néz most is reád,
Ólel, csokol, azt se kérdi . . .
Hiszen ugy is tudja érti:

Hogy ott is, hol eddig voltál,
Hol idegen nyelven szóltál,
Ott is a te neved, hired
A hazára fényt derített.

Minden erkölcsileg szép és nemes tett maga magát dicséri ugyan
legszebben, de kötelességet vélünk teljesíteni magunk is, midőn folyóira-
tunkban az adományokért szíves köszönetünket fejezzük ki.

Czékus István, a tiszai ág. hitv. egyházkerület érdemes püs-
pöke tiszteletére f. évi ápr. 20-án a rózsnyoi ág. hitv. egyház nagy ünnepélyt
rendezett abból az alkalomból, hogy a jeles férflu ottani lelkészkedése egy
negyed száz esztendőre terjedt. Az ünnepély, a lapok tudósítása szerint a

főgymnasium dísztermében vette kezdetét, hová a szeretett főpásztort egy küldöttség vezette lakásáról. Először Mikola György gömöri esperes üdvözölte az esperesség nevében, s az ünnepeltnek erre adott válasza után meg Szontagh Bertalan alispán az egyházkerület részéről mondott üdvözlő beszédet, majd Gál Lajos egyházfelügyelő tolmácsolta magának, a rósnyói egyháznak üdvözlését s kiemelve a lelkész érdemeit egy értékes ezüst serleget nyújtott át a gyülekezet nevében. Az ünnepelt főpásztor meghatottan válaszolt, háláját és szeretetét fejezván ki az egyház iránt. Üdvözlő beszédeket mondtak még Kramarcsik Károly főgymnasiumi igazgató s az eperjesi theologia két növendéke, mint küldöttség. Ezután az ünneplő sereg a templomba vonult, hol Terray Gyula, süvetei lelkész tartott egyházi beszédet s a lélekemelő egyh. ünnepély bevégeződött a jubilans főpásztor megáldó beszédével. Az ünnepélyt fényes közebed egészítette ki, melyen mintegy 160 voltak jelen. Örvendünk, hogy a derék magyar protestans püspök lelkészi és hazafias érdemei elismerésül e szép megtisztelésben részesült.

A Budenz-ünnepélyt, melyet folyó évi márt. hóban Budapesten ült a magyar tudományos világ, nekünk is fel kell folyóiratunkban jegeyoznünk, nem azért, mintha az ünnepély fölemlítése ide tartoznék s különben is a napi lapok részletes tudósítást adtak már arról, hanem egy érdekes momentumáért, mely egyik szép példáját mutatja ama nem egyszer kiváló eredményü összeköttetéseknek, melyek az egyházunkból külföldre küldetni szokott akademia ifjak által jönnek létre. Midőn Budenz József az ünnepély alkalmával rendezett banquetten köszönetét és háláját nyilvánította az őt ért megtiszteltetésért s megemlékezett egyes férfiakról, kik az ő életére befolyást gyakoroltak, végül azt kérte, hogy emlékezhessék meg arról is, kinek, első sorban köszönheti, hogy Magyarországra jött s éltette Nagy Lajost kolozsvári unitárius tanárt, a kitől először hallott magyar szót Göttingában s tanulta ismerni a magyar nyelvet. Nagy Lajos tanár ajánlotta őt külföldről hazajövele alkalmával Hunfalvy Pálnak is, kinek biztató hívására jött aztán Budenz 1858 tavaszán a magyar fővárosba. Örömmel jegyezzük fel e körülményt, mint a melynek következménye lett, hogy ma Budenz József a turániai vagyis uralaltaji nyelvek egyik legnagyobb mestere és Magyarországé.

A datki unitarius ekklesia lelkészévé az elhunyt Kozma Elek helyébe Mózes Mihály toroczkói segéd lelkész választatott meg. A toroczkói buzgó hivek fájdalommal váltak meg szeretett ifju lelkészük-től s a körükben kifejtett lelkes munkássága elismerésül palástdíjúl szép összeg pénzt ajándékoztak, melyet önkéntes adakozás utján gyűjtöttek. Szép jele a méltányló buzgóságnak! Kivánjuk, hogy ifju barátunk új hivei között is szeretetet és meglegedést találjon!

Fretwell János angolhitrokonunk jelesenleg az Egyesült Álla-

mokban időzik üzleti ügyekben, s a többek között a „Bradstreet“ című lap februári számában egy terjedelmes és alapos tanulmányt közöl az európai petroleum termelésről és fogyasztásról. Ebben a hazánkban levő ily forrásokra is részletesen kiterjeszkedik s különösen Háromszéknek e tekintetben szép jövőt jósol. Örömmel jelezzük, hogy ez évi egyházi főtanácsai gyűlésünkön jelen lenni szándékszik.

Keyes adományok: Gyepesi László Ferencz és neje Török Rachel három darab Székely egyleti takarékpénztári részvényt ajándékoztak a gyepesi ekklesiának, hogy az azok szelvényei után járó illetékek kamathalmazással kezeltesse, kepe megváltási alapteremtésére.

A legőszintébb tisztelettel adozunk nemes keblű hitbéli atyánkfiaiának e magában nemes, céljában üdvös áldozatért.

Almásan Gothard Pál 100 frt alapítványt tett oly célból, hogy kamataiból az urvacsorához bor vétessék; az e célra fel nem használt része a kamatoknak a vallásos énekekben kitünőbb növendékeknek adandó jutalmul. Mind a két szép cél méltó a vallásos buzgalmu alapító áldozatkészségéhez.

A newporti gyermekek adománya. A „Christian Register“ 1883. febr. 1-én megjelent száma a „Gyermekek külföldi missioja czimén“ a következőket közölte: „A Channing emlék templomban, Newportban (Egyesült-Államok) a vasárnapi iskolás gyermekek egyik osztálya halván Kovács tanártól, ki előttök beszélt a magyar iskolákról, hogy a kolozsvári főtanodában mily csekély összeggel tanulhat sok szegény sorsu székely fiu (2 frt 50 kr havi ösztöndíj) elhatározta, hogy magok között kigyűjtik a kivánt összeget s így egy szegény tanulót egy évben segíeyeznek. Az osztálytanítót Bush Emilia kisasszonyt kérték fel pénztárnoknak. Minden vasárnap viszen ki-ki a saját szerzeményeiből, vagy a megtakarított zsebpénzéből. Az osztálytársaknak nem szabad tudni, hogy melyik mennyivel járul a kis alaphoz, vagy azt, hogy melyik nem adhat semmit.“ A nemes keblű gyermekek egy év alatt ki is gyűjtötték a 10 dollárt, melyet W end te Károly lelkész f. évi febr. 25-ről keltezett levelében Kovács János igazgatóhoz elküldött. Az igazgatóság határozata alapján az összeg, 24 frt betéteztett az erdélyi egyesült takarékpénztárba s a jövő isk. évben egy jóigyekezetű szegény tanulónak havi részletekben ösztöndíj gyanánt ki fog adatni. Newport a nagy Channingnek s nemes emberbarátnak a szülőhelye. Az ő szellemében nevelik az ifju nemzedéket is.

Simén Domokos-féle könyvtár megvásárlása. Néhai Simén Domokos tanárnak nagy szorgalommal gyűjtött könyvtárát az E. K. Tanács Ürmösi Gyula urtól, mint örököstől megvette 1500 forinton a néhai Augusztnovics Pál által a könyvtár és physikum muzeum gyarapítására tett alap meggazdálkodott jövedelméből. E gyűjtemény megszerzésével a főiskolai könyvtárnak theologiai és philosophiai része s unitariumai tetemesen gyarapodtak s különösen az unitárius rész sok oly művet tartalmaz, a melyek az unitárius egyház és vallás történelmének megírásánál nélkülözhetlenek. A theologiai művek az illető szaktanároknak és papnövendékeknek gazdag kútforrás lesznek tárgyaik tanulmányozásánál. E könyvtárral a főis-

kolai könyvtár mintegy 2200 könyvvel gyarapodott. Megjegyezzük, hogy eladó Ürmösi Gyula ur az elhunyt iránti kegyeletből az 1500 frtból 300 frtot visszaadott a könyvtár javára oly czélből, hogy annak kamatjából a könyvtár unitárius művekkel gazdagíttassék.

Dr. Martineau Jakabot, az angol unitáriusok londoni papnevelő intézetének igazgatóját s hirveves tudóst, az edinburgi egyetem jubiláris innepélyén tiszteletbeli hittudornak választották meg. Ez új jelenség az angol egyetemek történelmében s világos bizonyossága annak, hogy az orthodoxia hazájában is a vezérférfiak kezdenek régi álláspontjuktól eltérni. Ugyanezen az egyetemen, mely most egy unitárius férfit kitüntetésben részesít, 112 évvel alapítása után egy 18 éves ifjút a tanulók egy része halálba üldözött a szentháromság s Jézus elégtévő érdemének tagadásaért; egy Aikonhead nevű ifjút pedig, ki egy edinburgi ovos fia volt, az unitárius hitelvek miatt lefejezték.

Érdekes statistikát állított össze a felérkezett adatokból az unitárius belső emberekre vonatkozólag Szabó Mózes egyh. tanácsos, a nyugdíjintézeti bizottság előadója, melyből a következőket közöljük: Az unitárius egyházban nyugalomban van 11 belső ember. Ezek közül a legidősebb született 1805-ben, a legfiatalabb 1846-ban. Közülök neje van 8-nak s a nők közül a legidősebb 1817-ben, a legifjabb 1855-ben született. Kiskoru árvájuk van 11. A nyugalomban levő özv. nők száma 23, a legidősebb 1880, a legfiatalabb 1846-ban született. A szolgálatban álló belső emberek közül bejelentetett 97 (egy kör nem tette meg bejelentését), kik közül 70 éven felül van 12, 60 és 70 közt 14, 50 és 60 közt 17, a legidősebb 1804, a legfiatalabb 1859-ben született. Ezek közül 50 évet vagy többet is szolgált 4, 40 évnél többet 12, 30 és 40 közt 16 egyén. E 32 egyén közül 11 özvegyen él.

Az unitárius belső emberek nyugdíj intézete örömmel jelenthetjük megnyílt. És az első, a ki a nyugdíj élvezetet évi 100 frttal megkezdette Vitis Mihály az agg. martonosi ny. lelkész.

Magtár kezelésre vonatkozó rendelet. Az Egyh. Képv. Tanács 71—1884. sz. a. ekklezsiáink anyagi emelkedésére czélzó igen fontos rendeletet küldött ki az esperesekhez az ekklezsiában való köröztetés végett, melyet mi is egész terjedelmében közlünk, hogy olvasóinknak ezáltal is szolgálatot tegyünk:

„Tisztelendő Esperes ur! Az 1383. évet illetőleg tartott esperesi vizgálatokról szóló ide felterjesztett és megvizsgált jegyzőkönyvekből sajnálattal győződött meg E. K. Tanácsunk arról, hogy számos ekklezsiánk magtáraitak nem kezelik kellő pontossággal, sőt azokat hanyatlani engedik s néhol meg is szüntetik, némely körben nagyon kevés ekklezsiának van magtára.

Az ekklezsiái magtárak hasznos voltát ismervén az E. K. Tanács, felhívjuk a T. Esperes urat, miszerint körében levő ekklezsiáknak fejtsse fel az ily magtárak áldásos voltát, miszerint azoknak az a czélja, hogy tavaszonként azok, a kik vető magban vagy élelmi gabonában megszorulnak, ne legyenek kénytelenek drága pénzen gabonát vásárolni, hanem az ekklezsia magtárából kaphassanak kölcsön, melyet azután öszszel cséplés és törökbuza szedés után kamatostól visszafizessenek; az ekklezsiára nézve pedig haszon a kölcsönök után befolyó kamatok.

Ezért fő feltétel, hogy a magtárban mindig vetésre és élelemre használható jó gabona legyen s annyi, a mennyi a tavaszi szükségletre a község meg-

szorult tagjai számára elegendő. Kezelése pedig egyszerűen abban áll, hogy a tavasszal kölcsön kiadott gabona cséplés után illetve törökbuza szedéskor kamatostól mulhatatlanul mindig beszedessék s azután gondosan kezeltesék. Ezért a magtároknál sem huzamos időre kiadott tőke, sem kamat, hátrálékban nem lehet.

Midőn a gabona-magtár a kamatokkal annyira felnövekedett, hogy azt tavaszkonként nem lehet egészen kölcsönképpen kiadni, a felesleges gabonát el kell adni s a pénzt valamely ekklesiái célra, például kepe megváltási alapra takarékpénztárilag kell kezelni.

Rendelje meg azért a T. Esperes a körében levő ekklesiáknak, hogy a melyeknek gabona-magtárok van, azokat ezen elv szerint kezeljék; azért a különlevő tőkét kamatostól öszire beszedjék, hogy a magtárokat a vizsgálat alkalmával a T. Esperes ur számba vehesse; a számbavétel eredménye a vizsgálati jegyzőkönyvre veendő. A mely ekklesiáknak nincs magtárok, azok iparkodjanak állítani, ez lévén egyik kiváló út és mód arra, hogy magoknak a tagokat nem terhelő módon kis tőkét teremtsenek.

A gabona magtárak alapszabályait, a tőke befizetés módját és kamatokat a helyi viszonyok szerint a hol ezek már nincsenek elintézve, az ekklesiák állítsák meg, s a szabályzatot megerősítés végett a T. Esperes ur küldje fel ide. Az unitáriusok E. K. Tanácsának Kolozsvárt 1884-ben április 10-én tartott üléséből. Ferencz József unitárius püspök, Kovácsi Antal, közigazg. jegyző.

Gyász hírek. Várad y Károly, Kolozsmegye kir. tanfelügyelője. egyh. tanácsos érzékeny vesztését szenvedett, fia Várad y Szilárd II. oszt. polg. isk. tanuló, f. évi márt. 14-én hosszúságú szenvedés után bekövetkezett kimúltában. Ez újabb vesztésé felett érzett fájdalomában igaz részvételt osztozunk. — Czelder Márton, felsőbányai ev. ref. lelkészt, a „Magyar Prot. Egyh. és Isk. Lap“ szerkesztőjét mély bánat érte, szeretett leányának Juliskának 5 éves korában történt elhunytában. — Kilyéni Endrét, a brassói felsőleányiskola tanárát váratlan csapás érte, Róza nevű 2 éves kis leánya márcz. 22-én történt halálával. — Ptacsnik Lajos, hitbéli afia táviratistát Budapesten f. évi márcz. 25-én elveszítette 8 éves reményteljes kis fiát Lajost. Fogadják öszinte részvétünket! — Kissoly mosi Simó Ferencz, nyug. állami levéltárnok ápr. 11-én 76-ik évében, Kolozsvárt jobb létre szenderült. Vallásához és egyházához melegen ragaszkodó sziv volt. — Éppen most veszük a lesújtó hírt, hogy Fodor Gyula h. táv. tisztnek neje Vályi Berta, élte 30. évében, rövid szenvedés után meghalt. A kedves hitvest férje és a pótolhatlan anyát 3 fiu siratja. Legyen a hant könnyű porai felett!

ARANYKÖNYV.

A n.-teremi templom kijavítására adakoztak.

Harmadik közlemény.

Kolozsvárról: dr. Berde Áron 10 frt. Kőváry László 10 frt. Berde Mózes 25 frt. Sárdi József 3 frt. Ambrus Gergely ivén: (Ambrus Gergely 5 frt. N. N. 20 kr. Fodor 50 kr. Rieman Lajos 50 kr.) Összesen 6 frt 20 kr. Gábor Albert ivén a kolozsvári unitárius főtanodában (Gábor Albert 1 frt. Kanyaró Ferencz 2 frt. Pál Ferencz 50 kr. Péter János 50 kr. Gálfalvi János 30 kr. Oszváth Gábor 30 kr. Deák Miklós 30 kr. Csifó Salamon 30 kr. Lőrinczi István 30 kr. Fekete Domokos 50 kr. Sárosi József 30 kr. Ajtai János 50 kr. Gothárd Jó-